

Hertil kommer, at personer, der er omfattet af retsplejelovens § 1018 a, normalt vil have en forsvarer, der kan vejlede den pågældende - og typisk vil gøre det af egen drift. Indsatte, der har været underkastet de ovennævnte indgreb, har næsten aldrig en forsvarer.

Mindretallet i arbejdsgruppen og i Straffelovrådet finder derfor, at der ikke i forældelsesbestemmelsen i retsplejelovens § 1018 e kan hentes støtte for at indføre en tilsvarende kort forældelsesfrist for fremsættelse af de i straffuldbyrdsloven omhandlede erstatningskrav.

På den baggrund foreslår disse mindretal, at forældelsesfristen for fremsættelse af erstatningskrav fastsættes til 1 år svarende til den i ombudsmandsloven fastsatte klagefrist.

De ovennævnte bestemmelser i §§ 106-109 i rådets lovudkast medfører i forhold til de gældende regler, at der i lighed med retsplejelovens regler om erstatning i anledning af straffeprocessuelle indgreb indføres en ordning, hvorefter indsatte har krav på erstatning på objektivi grundlag, dvs. uafhængigt af, om der er begået fejl eller forsømmelser, når den pågældende uforskyldt har udstået fængselsstraf i for lang tid eller uforskyldt har været anbragt i forhørs-celle, strafcelle eller sikringscelle eller uforskyldt har været udelukket fra fællesskab.

Endvidere indføres der mulighed for på objektivi grundlag at give erstatning i anledning af andre uforskyldte indgreb foretaget under straffuldbyrdsloven.

Forslaget om erstatning skal i øvrigt sammenholdes med § 18, stk. 3, i rådets lovudkast, hvorefter der ved beregningen af straffetiden skal foretages fradrag, når den indsatte uforskyldt har været anbragt i forhørs-celle, strafcelle eller sikringscelle eller udelukket fra fællesskab, med et antal dage svarende til 50 pct. af det antal påbegyndte døgn, indgrebet har været, og oprundet til nærmeste hele antal dage, jf. pkt. 5.4.2. ovenfor.

9.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets udkast til bestemmelser om de indsatte adgang til erstatning i anledning af indgreb under fuldbyrdelse af straf mv. Justitsministeriet kan i den forbindelse af de af rådets flertal anførte grunde tiltræde, at fristen for fremsættelse af erstatningskrav over for kriminalforsorgen fastsættes til to måneder efter indgrebet op-hør. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. §§ 106-109.

9.2. Betaling for ophold i kriminalforsorgens institutioner

9.2.1. Gældende ret

Ved § 2 i lov nr. 367 af 18. maj 1994 om ændring af straffeloven og lov om udgifterne i strafferetsplejen (Hæleri med hensyn til indsmugling af særlig grov karakter og afsoningsomkostninger mv.) blev pligten til at betale afsoningsomkostninger ophævet. Baggrunden var, at man ikke ønskede at påføre dømte en yderligere gældsbyrde under afsoningen, når den pågældende reelt var uden mulighed for at skaffe sig en indtægt under afsoningen bortset fra vederlag for beskæftigelsen i fængslet (arbejdspenge).

Nogle dømte har imidlertid under ophold i kriminalforsorgens institutioner mulighed for selv at skaffe sig en indtægt. Det gælder bl.a. indsatte, der er beskæftiget med eget indtægtsgivende arbejde i fængsel eller arresthus, f.eks. forfattervirksomhed eller anden selvstændig virksomhed. Endvidere kan peges på indsatte, der efter reglerne om udgang fra fængsel eller arresthus har frigang til lønnet arbejde eller egen indtægtsgivende virksomhed.

For den nævnte personkreds gælder, at de i den periode, hvor de har indtægt ved indtjening mv., også modtager forsørgelse fra det offentlige i form af ophold i en af kriminalforsorgens afsoningsinstitutioner. Efter ophævelse af pligten til at betale afsoningsomkostninger vil disse dømte blive væsentligt bedre stillet end personer uden for afsoningssystemet, der har indtægt, idet de under afsoningen ikke har udgifter til kost og logi.

Indsatte, der er udstationeret til eller i medfør af reglerne i straffelovens § 49, stk. 2, (§ 78 i rådets lovudkast) opholder sig i en af kriminalforsorgens pensioner, kan også have eget indtægtsgivende arbejde. Det samme gælder personer, der på andet grundlag end en dom til frihedsstraf, f.eks. en betinget dom eller beslutning om prøveløsladelse, opholder sig i en pension. Personer, der opholder sig i kriminalforsorgens pensioner uden at have arbejdsindtægt, kan i stedet have krav på at modtage sociale ydelser til underhold.

Efter en mangeårig praksis har indsatte og andre dømte, som har en arbejdsindtægt eller modtager sociale ydelser, på linie med de øvrige beboere være afkrævet betaling for ophold på kriminalforsorgens pensioner.

Det foreslås, at der i straffuldbyrdsloven indføres en udtrykkelig hjemmel til at kræve opholdsbetaling af dømte, som under straffuldbyrdsloven på kriminalforsorgens pensioner har arbejdsindtægt eller mod-